

Klager på utskrivning fra LAR

Etter rusreformen fikk rusmiddelmissbrukere pasientrettigheter og dermed klagerett. Under beskrives vurderingstemaer klageinstansen tar stilling til når den vurderer en klage på utskrivning fra LAR.

Av ELIZABETH LOE TOLLEFSEN

Klageorganet (Helsetilsynet i fylket) tar aller først stilling til om klagen skal gis «oppsettende virkning» (jf. forvaltningsloven § 42), hvilket vil si at iverksettelse av utskrivningsvedtaket skal avvente til klagen er behandlet. Klageren kan selv be klageorganet om å ta stilling til dette.

Flere forhold kan føre til utskrivning fra LAR. I klagebrevet må klageren ta utgangspunkt i begrunnelsen for utskrivningen.

Brudd på absolutte utskrivningskriterier

Dersom utskrivningen det klages på er begrunnet i brudd på absolutte utskrivningskriterier, dvs. omsetning av narkotika eller vanedannende midler eller begrunnet mistanke om dette, eller bruk av vold eller trusler om vold, må klageorganet vurdere om utskrivningen var uforholdsmessig inngripende i forhold til pasienten. Klageinstansen må i så fall vurdere om målene en vil oppnå ved reaksjonen kan oppnås på en tilfredsstillende måte som er mindre inngripende.

Ved vold eller trusler om vold/illegal omsetning av stoff vil det være

aktuelt å vurdere flere sider av saken, blant annet følgende:

- Kan sikkerheten for ansatte /andre pasienter eller offentligheten ivaretas med et mindre inngripende tiltak?
- Skyldtes hendelsen forhold som i stor grad lå utenfor pasientens kontroll, for eksempel provokasjon fra andre?
- Får en utskrivning for pasienten store konsekvenser i forhold til oppnådde rehabiliteringsresultater?

Dersom klageinstansen kommer til at utskrivningsbeslutningen vil være uforholdsmessig inngripende, må rusmiddelmissbrukeren tas inn i tiltaket igjen.

Manglende nytte av behandlingen

Dersom utskrivningen det klages på er begrunnet i manglende nytte av behandlingen, må klageinstansen foreta en helhetlig vurdering der følgende forhold kan ha betydning:

- Vedvarende alkohol- eller narkotikamisbruk
- Fusk med urinprøver eller legemiddelinntak
- Manglende oppmøte til avtaler eller henting av legemiddel

- Samarbeidsvegning i forhold til avtaler og regelverk

Resultatet av klagebehandlingen må bygges på en vurdering av om klageinstansen finner at behandlingen ikke lenger har tilstrekkelig behandlingseffekt, og da vil ovennevnte momenter være fakta som underbygger resultatet, selv om de hver for seg ikke gir grunnlag for en utskrivelse. Vurderingen må også ta hensyn til den medisinskfaglig ansvarliges vurdering av fortsatt medikamentell behandling, og det ansvaret som påhviler ham/henne etter helsepersonellovens § 4.

Helsehjelp fra andre tiltak?

Det siste tema som klageinstansen må vurdere er om klageren, selv om det foreligger en rettmessig utskrivelse fra LAR, har rett til nødvendig helsehjelp i forhold til *andre* behandlingstiltak i spesialisthelsetjenesten. Dette kan være avrusning, avvenning fra andre medikamenter ved stort sidemisbruk eller nødvendig somatisk eller psykiatrisk behandling.

For utfyllende informasjon om klagerett og klagebehandling på dette området, vises til Helsedepartementets rundskriv 1-8/2004 «Rusreformen – pasientrettigheter og endringer i spesialisthelsetjenesteloven», kapittel 4.

Elizabeth Loe Tollefsen
er utdannet jurist og sosionom.
Hun jobber som seniorrådgiver
i Statens helsetilsyn
elisabeth.tollefsen@helsetilsynet.dep.no